

Egyetem

1999. december

A SZEGEDI FELSOÓKTATÁS INFORMÁCIÓS HÁTTÉRMAGAZINJA

„Szegénységi fogadalmat tettem...”

Beszélgetés Dr. Szabó Imrével, a JATE kancellárjával

A József Attila Tudományegyetem jogi karának több mint 25 éve üde színpoltja Dr. Szabó Imre. Az első néhány évben egyszerű joghallgatóként látogatta az előadásokat, most az ő előadásait látogatják a jogászhallgatók. Sűrű programja közepette azért szánt egy kis időt az Egyetem tollforgatójára is. Ahogy elkezdődött a beszélgetés, azonnal rágyújtott:

– Nagyon szégyellem, hogy cigarettázom. Ha egy helyiségben vannak tizennégyen, és az embernek egyedül kell rágyújtania, ott már ég a bőr a képén.

– Egyébként nem látom a szobában kiírva, hogy ez dohányzásra kijelölt helyiség?

– Ez van kijelölve! Ne keresse!

– Mi a véleménye az új cigaretta törvényről?

– Én napi két dobozzal szívok, és teljes mértékben igazuk van, hogy ne dohányozzanak az emberek. Tudom, hogy ez árt az egészségnek, hogy mennyire árt, azt nem tudom, de használni nem használ, az biztos. Következésképpen aki nem szívja, az nagyon utálja. Utálatos ember a dohányos, és ennek következtében a feleségem azt mondta, hogy a nappali szobában kidöglöttek a virágok a dohánytól. Szerintem nem locsolta. De még azt is el tudom hinni, hogy a virágok sem tűrik. Kell egy ilyen törvény. Most aztán, hogy pontosan ilyen kell-e: eszement módon nekiszaladni ennek a dolognak, hogy mindenütt megtiltjuk, ez nem túl jó. Ez olyan, mint az amerikai szesztörvény volt valamikor. Abból lehetett legjob-

ban meggazdagodni. Persze nem hiszem azt, hogy most mi itt a rektorral elkezdünk suttyomban cigarettát árulni, vagy pediglen valami kis szobát bérbe kiadni a dohányzónak, hogy ott cigarettázhassanak használati díj ellenében. De azzal egyetértek, hogy a dohányzásnak gátat kell szabni. Ha tíz embert zavar, amikor egy rágyújt, akkor nem a tíz téved.

– Próbált már leszokni?

– Persze! Egyszer még egyetemista koromban. Ez '73-ban lehetett: a szobátársam azt mondta, fizet nekem 1 üveg Napóleon konyakot, ha 30 napig nem dohányzom. Az a Napóleon konyak Jugoszláviában gyártott Napóleon volt, ami már akkor is ugyanolyan rossz volt, mint

most, de még akkor nagymenő volt a konyakok közt, mert az ellenlábasa a Lánchíd meg a Cabinet brandy volt, ezeket adták Magyarországon. Sanyi azt mondta, ha egy hónapra leszokom, a 30. napon prezentálja a konyakot. 29 napig nem dohányoztam, csak azért, hogy megmutassam, meg tudom tenni. Aztán a 30. napon látványosan lementem a Gödörbe Sanyival, rendeltem egy sört, egy csomag Fecske cigarettát, rágyújtottam, ő meg elővette a táskájából a Napóleont, és közben elfogyasztottuk. Másnapról kezdve ismét dohányoztam.

Azóta több ízben is gondoltam rá, hogy le kellene szokni, de ennek egy óriási trükkje van: nem szabad rágyújtani. Ez csak az akaraterő múlik, minden más mese szerintem. Ebből volt nálam kevés. Így még nem szoktam le. De ebben benne van a változás lehetősége.

– Hány évesen gyújtott rá először?

– 18. Negyedikes gimnazista voltam. Mi már akkor olyan „nagymenők” voltunk, hogy az iskolaudvaron rágyújtottunk; ez persze tetszett a lányoknak, hogy ezek már itt is rá mernek gyújtani. Nem a WC-ben dohányoztam. Ennek megint két oka volt. Egyrészt nem szerettem a WC szagát, másrészt nem tudtam úgy fellőni a csikket a plafonra, ahogy a többiek. Mert az övék odaragadt, az enyém meg nem. Ebben ügyetlennek bizonyultam, úgyhogy inkább eljártszottam a nagymenőt az udvaron, mert az égig senki sem bírta fellőni a csikket.

– A tanárok hogy reagáltak erre a mérés tette?

HÍREK

JATE

Háromhavi „Esély a Tanulásra” pénz került kifizetésre (nov. 26-29-e között), ami már megjelent a számláitokon.

A Bölcsészkaron lezajlott a választások második fordulója, az eredményről csak lapzárta után értesülünk, a témával bővebben következő számunkban foglalkozunk.

Az e havi ösztöndíjak december 3-a körül kerültek kifizetésre.

Minden délután 3-tól 5-ig tekinthetők meg a HÖK-ön a Soros Alapítvány által szervezett programok keretei között nyelvi, jogi, pénzügyi, közlekedés-biztonsági stb. előadások. Mindenkit sok szeretettel várunk.

– Engem nem csíptek el, ezért nem volt intőm. Volt egy Hevesi nevezetű tanárunk, aki mivel Fecskeét szívott, oly módon büntetett bennünket, hogy akit megfogott társaságot, azzal közölte: az ügyvivő másnap behoz egy karton Fecske cigarettát. És akkor a kijelölt diák szépen másnap bekocogott a 10 doboz Fecskevel. Mindenki jól járt. Nem kaptunk fenytést, neki meg megvolt a havi ellátmánya.

– *Melyik középiskolába járt?*

– Ez a Földes Gimnáziumban volt Miskolcon. Amúgy Dél-Borsodból származom, Mezőnagymihály nevű kis faluban születtem. Ott voltam általános iskolás. Gimnáziumba úgy kerültem, hogy abban az intézményben indítottak egy speciális matematika osztályt. Itt úgy harmadikos koromra kellő mértékben megutáltam a matematikát. Tehát akkor dőlt el bennem végleg, hogy én biztos nem leszek matematikus. Ebben az osztályban volt heti tíz óra elmélet és hat óra gyakorlat. Matematikából jártunk ki a Nehézipari Műszaki Egyetemre programozni. Ezért ez így sok elfoglaltsággal járt. Alkat kérdése. Ez a néhány óra, ha szépen elosztjuk, úgy érzem 70 éves koromig kitarthat két órás átlaggal, úgyhogy elég volt.

– *Hogyan került kapcsolatba a jogi pályával?*

– Jogász nem volt a családban. Egyik cimborámnak a sógora ügyvéd volt, és valószínűleg ő mondhatott számomra érdekes dolgokat erről a területről. Ő akkor még udvarolni járt oda a cimborám nővérehez, és nyilván saját maga és a szakma szépségeit kívánta ott előadni. Mi pedig kellő áhítattal hallgattuk, és egy alkalommal kijelentettem, hogy én megmentem az embereket, és ezt, csak mint jogász tehetem. Akkor nagyon elhatároztam, hogy ügyvéd leszek.

– *Aztán egy kicsit másként alakult!*

– Hát igen, később vártak is haza. Dehát akkor még itt úgy volt, hogy meghívták az embereket X. tanszékre. Harmadéves koromban szólt Kemenes professzor úr, hogy maradjak itt a polgári jogi tanszéken. Valószínűleg ez volt az a pillanat, amikor szegénységi fogadalmat tettem, hogy oktató leszek. Itt maradtam gyakorlónak. Az ösztöndíjam több volt az egyetemi éveim alatt, mint az a gyakor-

noki 1900 forintom, amivel kezdtem. Apám meg azt mondta: „Hát Fiam, ha megőrültél. Amíg én el bírlak tartani, műveld a tudományt!” Így ragadtam Szegeden. Nekem itt se kutyám, se macskám, egy rokonom nem volt. Azt az egy malört leszámítva, hogy harmadnegyedév között férjül vettek.

– *Miért nem diploma után?*

– Nagy volt a szerelem!

– *Hány éves volt akkor?*

– Esméletlenül fiatal! 22 és fél. Ezt kapásból meg tudom mondani, hiszen ez egy akkora trauma a férfiembernek, hogy biztosan megjegyzi mennyi idős volt akkor. Így tudom, hogy 22 és fél éves voltam, mikor nősültem, és 25, amikor egy szem fiam született. 25 éve vagyok házas.

– *Ezek szerint Ön egész életét a felsőoktatás berkeiben töltötte. A diákéveiről milyen emlékei maradtak?*

– Hallgató koromból szinte a 100 %-hoz közel kellemes élményeim maradtak meg. Nagyon kevés kellemetlen élményem volt. Egyik nagy emlékem Kovács professzor úrhoz kötődik, aki az alkotmányjogot tanította. Rettenetesen szerettük, az az igazság, egy hatalmas tudású ember volt. Hozzá kellett mennem, mint dékánhoz, mert az egyik Szabolcs megyéből származó cimborámék meg akarták alapítani a Szabolcsi Egyetemisták Szegedi Baráti Körét. Mondtam a Bélának, hogy szerintem nem szerencsés, ha a dékánhoz beviszek egy olyan okiratot, hogy SZESZ BK. De ő ragaszkodott hozzá, mert jó piások álltak össze. Na most a titkárnőtől megkérdeztem, van-e bent valaki a dékán úrnál. Mondta, hogy senki, nyugodtan menjél be. Szépen benyitok az ajtón, természetesen egy külföldi professzonnal beszélgettem a dékán úr ott bent. Rám nézett, hogy mit akar? Bocsánatot kérek – válaszoltam – nem zavarok, csak a SZESZ BK-nak az alapító okiratát hoztam. „Micsodát, maga kocsmatöltelék! Megőrült?! Rám töri az ajtót, és ilyen alkoholistákkal foglalkozzam?! Takarodjon innen ki!” – ekkor voltam ötödéves. Úgy kivágott, mint a macskát. Persze azért inkább a kellemesebb emlékeim maradtak meg. Igazából kellemetlen vizsgaemlékem sincs. Általában jó tanuló

voltam, de egy négyesem volt jogtörténetből. Bot Ödönnél vizsgáztam. Ő volt a jogtörténeti tanszékvezető, a Dönci bácsi. Az önmagában elmond valamit, hogy mindenki Dönci bácsinak hívta. A Dönci bácsi, aki rendkívül szigorú vizsgáztató volt, de igazságos is emellett. Bementem hozzá vizsgázni. Első év vége volt. Kérdezett négyet. Ha az ember jól válaszolt neki, ő egyre barátságosabban kérdezte. Velem is így kezdte a kérdést: „Na, kolléga, mondja meg.” Második kérdésnél: „Imre”. Utána már Imi voltam, a legvégén csak ennyit mondott: „Imikém, arra válaszoljon: kormányzói szék megürese-dése, és csak a pontos törvényszöveget mondjad. Más nem kell!” Válaszom: „hogy amikor Horthy Miklós fia leesett a repülővel...” Az öreg ezt nem fogadta el törvényszövegnek, természetesen, és felordított, hogy Imre! Éreztem, hogy nagyon nagy baj van. Megnézte az idegem, és elkezdett vajúdni: nem tudom megadni... Hát persze, ha nem tudja megadni, akkor megbuktatott, nagyon egyszerű ez. És a végén közölte: négyest tudok adni, az ötöst nem tudom megadni. Én pedig hátradőltem a székben, ja, így már egészen más a kérdés, nekem innentől kezdve van időm, a professzor úr meg gondolkozzon! Később mondta, hogy bánja ezt a négyest. Mondtam neki, hogy nem kell. Akkor nagyon örültem neki.

– A felsőoktatásban diákként vagy oktatóként érezte vagy érzi jobban magát?

– Mindenki hallgatóként kell, hogy jobban érezze magát. Nem voltam az a stréber típus, azt nem lehetett rám fogni, de azért ha zh-ra kellett tanulni, tanultam. Ez a kötelességem volt. A mai napig is azt mondom, hogy én nem vagyok attól elájulva – először ezt a fiamnak nehéz volt megszokni –, ha ötöst kap. Ez a dolga. Azt jól el kell végezni. Ha bárki más rosszul végzi a dolgát, megfegyelmézik. Vagy kicsit, vagy nagyon, teljesen mindegy. Ez attól függ, mennyire végzi rosszul a dolgát. Ha kicsit végzi rosszul, négyest kap, vagy hármast kap. Persze ez attól függ, tehetsége mihez van. Tehát soha nem mondtam azt, hogy a gyermek csak ötöst kaphat. Nem, ha a gyermeknek olyan a képessége, hogy kettőst kap a választott dologra, én a kettőst nagyon örülök. Mert kihozta magából a maximumot. Ilyen értelemben vagyok maximalista. Még soha nem hallottam a

fiam énekelni. Valószínűleg azért, mert nem egy Caruso. Magamat hallottam, magamról tudom is, hogy nem vagyok az, tehát engem bármivel doppingolhatnának, én nem tudok fellépni a színházban, mert ott agyonvernének. Az a véleményem, ha valaki valaminek nekivágott, akkor azt akarja megcsinálni. Próbálja megcsinálni. Ha nem próbálja, azért dicséret nem járhat. Viszont ha nem tudja, nem tekintem úgy, hogy ez egy gazember, bűnöző. Akkor csináljon mást! Attól, hogy valaki nem operaénekes, attól még ragyogó asztalos lehet... Ha megtanulta az asztalos szakmát, akkor élete végéig lehet egy boldog ember, mert jó asztalokat csinál. És van sikerélménye. Hány olyan joghallgatót láttam, látok, akiről tudom, hogy alkalmatlan lesz a pályára. De vagy a család erőszakolta, vagy ő akarja mindenáron, és itt harminc év alatt elvégzi a jogi kart, és kimegy, nem lesz neki sikerélménye, mert igazán nem tud majd megoldani egy jogi esetet sem. A szakmában csak kárt okoz, továbbá ha ügyfelei lesznek, azok is csak szentségtelni fognak. Ily módon ez nem jó. Más pályára kell menni. Ha valaki nem válik be egy bizonyos helyen, az még nem azt jelenti, hogy általában véve tehetségtelen.

– Ha előre pergethetné az életét, mit szeretne tudni, látni belőle?

– A jövő év tavaszát, nyarat nagyon. Hadd maradjon az én titkom, hogy miért. De úgy igazából nem az érdekel, hogy mi lesz velem. Persze az ember szeretne különböző dolgokat elérni. Azt vallom, hogy mindenkiben van hiúság és ez sarkallja arra, hogy valami felé törekedjék. Ez bennem is megvan természetesen. Ha előre láthatnék a jövőben, a döntéseknél a jót szeretném választani, vagy legalábbis a tűrhetőt. Úgy általában azt kell mondanom, mindig szerettem az Egyetemen dolgozni. Adódott egy-két sikerélményem is, még ebben a Hivatalban is, bár a körülmények okán, lényegesen kevesebb volt, mint aminek lennie kellett volna.

Dehát nagy küzdelmek mellett, hogyha kisebb eredmények jönnek, azok is tudják az embert úgy eltölteni, hogy lobogjon még egy kicsit a tűz. Az eddig történtek közül szinte semmin nem változtatnék.

HÍREK

KONZI

A decemberi ösztöndíjak kifizetésére e hónap 10-e körül kerül sor.

December 7-én kerül megrendezésre a gitár tanszaki koncert. Ezen kívül a hó folyamán más tanszakokon is lesznek hasonló rendezvények.

December 13-án a Vántus István Szimfonikus Zenekar ad hangversenyt, amire minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Az éjszakai uszoda minden hétköznap ingyenesen látogatható diákigazolvány felmutatásával este fél 9 és fél 11 között.

A színházi opera és prózai bérletek már elfogytak, de igény esetén nagyobb létszámú csoportok részére tudunk kedvezményes jegyet biztosítani. Ennek csak annyi feltétele van, hogy ilyen nemű igényeiket idejében (a látogatni kívánt előadás előtt legalább egy héttel) jelezzétek.

